

ความสัมพันธ์ระหว่างการวัดมูลค่าในภายหลังการรับรู้รายการด้วยวิธีการตีราคาใหม่ของที่ดิน อาคาร และ

อุปกรณ์กับผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ ความมีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

และความทันต่อเวลาของข้อมูล

(The relationship between revaluations of fixed asset and firm's future performance,
value relevance, and timeliness of information)

โดย

นางสาว ศรัญญา เจียงทิพากร

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2553

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การศึกษด้วยตนเอง

ของ

นางสาว ศรัญญา เจียงทิพากร

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการวัดมูลค่าในภายหลังการรับรู้รายการด้วยวิธีการตีราคาใหม่ของที่ดิน อาคาร และ
อุปกรณ์กับผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ ความมีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
และความทันต่อเวลาของข้อมูล

(The relationship between revaluations of fixed asset and firm's future performance,
value relevance, and timeliness of information)

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

เมื่อวันที่ 31 พ.ค. 2554

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สุภัทรกุล)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการตีราคาสินทรัพย์ถาวรกับผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ การทำให้ข้อมูลมีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และมีความทันต่อเวลาในการใช้ประกอบการตัดสินใจ โดยงานวิจัยนี้ศึกษาทั้งการตีราคาสินทรัพย์ถาวรขึ้นและการตีราคาสินทรัพย์ถาวรลงของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการใช้นโยบายการตีราคาสินทรัพย์ถาวรในระหว่างปี พ.ศ.2543 – พ.ศ.2552 จำนวนทั้งสิ้น 830 ตัวอย่าง ซึ่งการศึกษาดังกล่าวนอกจากจะช่วยทำให้งานวิจัยเกี่ยวกับการตีราคาสินทรัพย์ถาวรของประเทศไทยมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นแล้ว ยังช่วยให้มีหลักฐานที่สนับสนุนให้ผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หันมาให้ความสำคัญในการตีราคาสินทรัพย์ถาวร เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ถาวรที่แสดงในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินมากยิ่งขึ้น รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของข้อมูลดังกล่าวที่มีต่อนักลงทุนในการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ

แม้ว่าผลของงานวิจัยนี้จะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการตีราคาสินทรัพย์ถาวรลดลงกับผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ ความมีคุณค่าเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของข้อมูล และความทันต่อเวลาของข้อมูลในการใช้ประกอบการตัดสินใจในบริบทของประเทศไทย แต่งานวิจัยนี้ได้พบว่าการตีราคาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มของบริษัทที่ผู้บริหารมีความต้องการทำให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ถาวรถูกแสดงในมูลค่าที่เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ โดยที่ความสัมพันธ์เชิงบวกดังกล่าวมิได้เป็นความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนแต่อย่างใด

งานวิจัยนี้ได้แสดงหลักฐานอีกด้วยว่าไม่ว่าบริษัทจะมีความเสี่ยงทางการเงินหรือไม่ก็ตาม การตีราคาสินทรัพย์ถาวรได้ช่วยทำให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ถาวรที่แสดงในงบดุลมีความสามารถในการอธิบายราคาหุ้นได้เพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่นักลงทุนในประเทศไทยได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวในการประกอบการตัดสินใจในการลงทุน นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการตีราคาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มของทั้งบริษัทที่มีและไม่มีความเสี่ยงทางการเงินกับผลตอบแทนด้วยเช่นกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า แม้การตีราคาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มจะมีข้อจำกัดในเรื่องความเชื่อถือได้ของข้อมูล แต่การตีราคาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มดังกล่าวได้ช่วยทำให้ข้อมูลของสินทรัพย์ที่ถูกตีราคามีความทันต่อเวลาในการใช้ประกอบการตัดสินใจของนักลงทุนที่สอดคล้องกับมูลค่าของสินทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีมิได้หากปราศจากซึ่งความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สุภัทรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการศึกษาระดับอิสระ (Independent Study) ที่ได้กรุณาใช้เวลาให้คำแนะนำ ข้อชี้แนะ และคำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงงานวิจัยของผู้วิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใคร่ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโททางการบัญชีที่ช่วยสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในการประสานงานเรื่องต่างๆ ให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างราบรื่น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด อีกทั้งต้องขอขอบคุณ น้องๆ คุณอัครินทร์ อัครินทัต และเพื่อนๆทุกคน ที่คอยให้การสนับสนุนและให้กำลังใจเป็นอย่างดี เพื่อให้งานวิจัยนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยนี้ที่มีต่อสังคม สถาบันการศึกษา และสถาบันอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย หากงานวิจัยฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยและขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

ศรัณญา เจียงทิพากร

พ.ศ.2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(2)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญแผนภาพ	(8)
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.4 ประโยชน์ของงานวิจัย	8
1.5 วิธีการดำเนินงานวิจัย	9
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎี	10
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตีราคาสินทรัพย์ถาวร	26
3. วิธีดำเนินการวิจัย	44
3.1 สมมติฐานงานวิจัย	44
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
3.3 แหล่งที่มาของข้อมูลและการเก็บข้อมูล	47
3.4 ตัวแบบและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	47
3.5 ขั้นตอนและเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิจัย	59
4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา	59
4.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์	67
4.3 การวิเคราะห์ผลการทดสอบความสัมพันธ์	73
4.4 การวิเคราะห์เพิ่มเติม	85
5. สรุปผลการวิจัย	94
5.1 บทสรุป	94
5.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย	97
5.3 งานวิจัยในอนาคต	98
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	104
1. ภาคผนวก ก	105
2. ภาคผนวก ข	115
3. ภาคผนวก ค	118

ชำนาญ หอสมุด

สารบัญญัตราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในโยบายการตีราคาสินทรัพย์ถาวรระหว่างปี พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2552 จำแนกตามกลุ่ม	61
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในโยบายการตีราคาสินทรัพย์ถาวรระหว่างปี พ.ศ. 2543- พ.ศ. 2552 จำแนกตามปี	62
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์	63
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์	64
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรตามที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์	65
ตารางที่ 4.6	แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันสำหรับตัวแปรที่ใช้ทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการตีราคาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มกับผลการดำเนินงาน ในอนาคตของกิจการ	69
ตารางที่ 4.7	แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันสำหรับตัวแปรที่ใช้ทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการตีราคาสินทรัพย์ถาวรลงกับผลการดำเนินงาน ในอนาคตของกิจการ	70
ตารางที่ 4.8	แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันสำหรับตัวแปรที่ใช้ทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการตีราคาสินทรัพย์ถาวรกับความมีคุณค่าเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจของบริษัทที่ใช้ในโยบายการตีราคาสินทรัพย์ถาวร	71
ตารางที่ 4.9	แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันสำหรับตัวแปรที่ใช้ทดสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างการตีราคาสินทรัพย์ถาวรเพิ่ม(ลง)กับความทันต่อเวลา ของข้อมูล	72
ตารางที่ 4.10	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่ม(ลดลง)สุทธิจากการตี ราคาสินทรัพย์ถาวรกับกำไรจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ	75
ตารางที่ 4.11	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่ม(ลดลง)สุทธิจากการตี ราคาสินทรัพย์ถาวรอันเนื่องมาจากความต้องการลดความเสี่ยงทางการเงิน ของกิจการกับกำไรจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.12	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่ม(ลดลง)สุทธิจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ	77
ตารางที่ 4.13	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่ม(ลดลง)สุทธิจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรอันเนื่องมาจากความต้องการลดความเสี่ยงทางการเงินของกิจการกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ	78
ตารางที่ 4.14	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรกับราคาหุ้นของบริษัทที่ใช้นโยบายการตีราคาสินทรัพย์ถาวร ..	80
ตารางที่ 4.15	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่ม(ลดลง)สุทธิจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรกับผลตอบแทน	82
ตารางที่ 4.16	แสดงการสรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามของงานวิจัยนี้	84
ตารางที่ 4.17	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่มสุทธิจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรกับกำไรจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีขนาดเล็ก	87
ตารางที่ 4.18	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่มสุทธิจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรอันเนื่องมาจากความต้องการลดความเสี่ยงทางการเงินของกิจการกับกำไรจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีขนาดเล็ก	88
ตารางที่ 4.19	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่มสุทธิจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีขนาดเล็ก	89
ตารางที่ 4.20	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่มสุทธิจากการตีราคาสินทรัพย์ถาวรอันเนื่องมาจากความต้องการลดความเสี่ยงทางการเงินของกิจการกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการที่มีขนาดใหญ่และกิจการที่มีขนาดเล็ก	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.21	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเกินทุนจากการตีราคา สินทรัพย์ถาวรกับราคาหุ้นของกิจการที่ขนาดใหญ่และกิจการที่มีขนาดเล็กที่ ใช้นโยบายการตีราคาสินทรัพย์ถาวร	92
ตารางที่ 4.22	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนเพิ่มสุทธิจากการตีราคา สินทรัพย์ถาวรกับผลตอบแทนของกิจการที่ขนาดใหญ่และกิจการที่มี ขนาดเล็ก	93

สำนักหอสมุด

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1 แสดงแนวปฏิบัติของการตีราคาสินทรัพย์ถาวรตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่องที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	12
---	----

